

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

بهره‌مندی از بیمه‌بیکاری در صورت عدم پرداخت حق بیمه از سوی کارفرما

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش

در یافت کمک‌هزینه کفن و دفن به‌صورت غیر حضوری
 • مستثنی بودن تکفل زنان خانه‌دار مستمری بیکار از سوی فرزند

- عدم تکفل والد تحت پوشش سایر بیمه‌ها از سوی بیمه‌شده تأمین اجتماعی
- شروط تعلق حق اولاد و یا کمک‌هزینه عائله‌مندی به‌بازنشسته‌زن

احمد فاضلی

کارشناس-معاون تأمین اجتماعی

پدرم که مستمری بگیر تأمین اجتماعی بود فوت کرده؛ آیا برای دریافت کمک‌هزینه کفن و دفن حتماً باید حضوری به شعبه تأمین اجتماعی مراجعه کنیم و اینکه میزان پرداختی آن چقدر است؟

در راستای کاهش مراجعات و افزایش رضایتمندی مخاطبان سازمان تأمین اجتماعی و توسعه خدمات غیر حضوری امکان بهره‌گیری از بانک‌های اطلاعاتی و برقراری ارتباط با سازمان ثبت احوال کشور در خصوص استعلام تاریخ فوت، فراهم شده است. در صورت فوت کلیه بیمه‌شدگان اصلی تأمین اجتماعی (به استثنای افرادی که در قالب و ضوابط مربوط به بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد بیمه‌شده‌اند)، افرادی که در حال دریافت مقرری بیمه‌بیکاری هستند، فوت مستمری بگیر بازنشسته که از مستمری او در صدق در مان کسر می‌شود، مستمری بگیر از کار افتاده کلی و همچنین فوت همسر افراد واجد شرایط فوق‌الذکر، بازماندگان جهت دریافت کمک‌هزینه کفن و دفن غیر از مراجعه حضوری به شعب و کارگزاری‌های سازمان تأمین اجتماعی می‌توانند از طریق درگاه خدمات غیر حضوری به نشانی (es.tamin.ir) و با اسکن مدارک مربوط به متوفی و سایر مستندات، نسبت به درخواست و دریافت کمک‌هزینه کفن و دفن اقدام کنند. میزان آن نیز معادل حداقل دستمزد کارگر عادی مصوب شورای عالی کار، مربوط به همان سالی می‌شود که فوت اتفاقی افتاده است.

آیا پدرم که ۶۰ سال سن دارد و بیمه‌شده صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان و روستاییان و عشایر است، می‌تواند به تبعیت از من تحت پوشش در مان تأمین اجتماعی قرار گیرد؟

خیر، بیمه‌شدگان صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان و روستاییان و عشایر و سایر صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی نمی‌توانند تحت کفالت فرزند بیمه‌شده تأمین اجتماعی قرار گیرند.

اخیراً بازنشسته شده‌ام. شوهرم قبلاً فوت کرده و دو فرزند ۱۵ و ۱۲ ساله دارم. آیا به بازنشسته زن مثل بازنشسته مرد حق اولاد یا کمک‌هزینه عائله‌مندی تعلق می‌گیرد؟

مستمری بگیر زن بازنشسته و یا از کار افتاده کلی به شرط نداشتن شوهر و وجود فرزندان تحت تکفل، با اگر به‌تنهایی متکفل مخارج فرزندان باشد طبق شرایط زیر صرفاً مشمول دریافت کمک‌هزینه عائله‌مندی خواهد بود:

- ۱- ارائه مدارک مبنی بر فوت شوهر از قبیل گواهی فوت و یا گواهی سازمان ثبت احوال و در صورت مطلقه بودن ارائه طلاق نامه رسمی و یا احکام مراجع قضایی
- ۲- در خصوص فرزندان ضمن ارائه شناسنامه، حسب مورد گواهی تحصیلی معتبر و یا صورتجلسه کمیسیون پزشکی مبنی بر از کار افتاده کلی بودن فرزند ذکور و تعهدنامه فرزند اناث در خصوص نداشتن شغل و شوهر.
- ۳- در رابطه با تأمین مخارج فرزندان، ارائه احکام صادره از سوی مراجع قضایی و یا گواهی سرپرستی دادگستری و در صورت عدم امکان ارائه گواهی از مراجع مذکور، گواهی مقامات محلی مبنی بر تحت تکفل بودن فرزندان از سوی مادر و نهایی تأیید بازرسی فنی شعبه به‌انضمام تعهدنامه رسمی مبنی بر تحت تکفل بودن فرزندان و تعهد به استرداد وجوه دریافتی در صورت اثبات خلاف آن لازم است.

در هنگام انجام فعالیت شغلی دچار حادثه ناشی از کار شده‌ام. با میزان از کار افتادگی ۴۵ درصد، مستمری از کار افتادگی جزئی برای من برقرار شده است. آیا به مستمری بگیر از کار افتاده جزئی نیز عیدی یا پان سال پرداخت می‌شود؟

خیر، طبق ضوابط و مقررات مربوطه، مستمری بگیر از کار افتاده جزئی تأمین اجتماعی مشمول دریافت عیدی سالانه نیست.

کارخانه یک شرکت حقوقی تولیدی برای توسعه محل فعالیت فعلی قصد جابه‌جایی به محل دیگری را دارد. به همین منظور جهت انتقال رسمی ملک کارخانه برای فرد دیگری، در اجرای ماده (۳۷) قانون تأمین اجتماعی توسط دفتر خانه اسناد رسمی در خواست مفاصحا حساب شده است. شعبه تأمین اجتماعی در یافت کننده حق بیمه کارکنان شرکت، اعلام کرده که باید دفتر مرکزی شرکت نیز فاقد بدهی باشد و همچنین از دفاتر قانونی شرکت در خواست حسابرسی شود. در حالی که قرار است کارخانه شرکت بعد از واگذاری محل فعلی، در محل جدید به فعالیت خود ادامه دهد، آیا این امر وفق مقررات است؟

طبق بخشنامه‌ای که اخیراً صادر شده، در موقع استعلام دفاتر اسناد رسمی به استناد ماده (۳۷) قانون تأمین اجتماعی مبنی بر نقل و انتقال املاک متعلق به اشخاص حقوقی، چنانچه کسب و کار و فعالیت اقتصادی شخص حقوقی بقا و استمرار داشته، حق بیمه کارکنان خود را مرتب پرداخت و با بر اساس محاسبات پرونده مطالباتی طبق بازرسی کارگاهی بدهی مربوطه را پرداخت کرده باشد و سایر پرونده‌های مطالباتی واحدهای متعلق به شرکت از جمله دفتر مرکزی فاقد بدهی باشند، به شرط اینکه ملک مورد نقل و انتقال، نشانی اقامتگاه قانونی و یا مرکز اصلی کسب و کار شخص حقوقی (کارخانه و کارگاه) نبوده و فعالیت محل مورد معامله فاقد بدهی باشد، ضمن صدور درخواست بازرسی از دفاتر قانونی فقط برای آخرین سال مالی، مفاصحا حساب موضوع ماده (۳۷) قانون تأمین اجتماعی صادر می‌شود. البته در متن پاسخ استعلام دفتر خانه اسناد رسمی قید می‌شود صادره صرفاً در رابطه با تنظیم سند پلاک ثبتی مورد انتقال بوده و به عنوان مفاصحا حساب عدم بدهی شخص حقوقی نیست.

در کارگاه پیمانکاری ساختمانی غیر از کارگران ایرانی سه نفر از اتباع افغان نیز شاغل هستند. آن‌ها روادید و کارت اقامت معتبر دارند، اما چون مجوز اشتغال خود را از طریق اداره تعاون کار و تأمین اجتماعی تمدید نکرده‌اند، آیا می‌توانیم همراه با کارگران ایرانی نسبت به پرداخت حق بیمه دو کارگر افغان نیز اقدام کنیم؟

برای بیمه کردن کارگران اتباع خارجی غیر از اینکه باید کارگران مربوطه دارای مجوز اقامت و مجوز اشتغال معتبر باشند، طبق دستورالعمل جدید باید شماره شناسه اختصاصی بنام کد فید یا یکتا نیز داشته باشند. لذا بعد از اینکه کارگران افغان نسبت به تمدید مجدد مجوز اشتغال اقدام و کد فید یا یکتا را از مراجع مربوطه اخذ کردند، می‌توانید با ارائه مدارک مذکور به شعبه تأمین اجتماعی مربوطه و نام‌نویسی برای اخذ شماره اصلی بیمه‌شدگان، نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه آن‌ها اقدام کنید.

از اول تیر ماه سال جاری با ۲۰ سال سابقه و ۶۰ سال سن بازنشسته شده‌ام، آیا مثل بقیه مستمری بگیران یک ماه کامل عیدی سال ۱۴۰۲ به من پرداخت می‌شود؟

خیر، میزان عیدی پرداختی پرونده‌های مستمری جدید که در طول سال برقرار می‌شود (مثل مستمری شما) متناسب با ماه‌های دریافت مستمری در سال مربوطه است. لذا شما متناسب با ۹ ماه دریافت مستمری بازنشستگی استحقاق دریافت عیدی سال آینده را خواهید داشت.

در تاریخ ۱۴۰۲/۹/۱۴ از کارگاه تراشکاری اخراج شده‌ام، اما کارفرما حق بیمه مهرماه و آبان ماه من را پرداخت نکرده است. با توجه به اینکه مدارک دارم مبنی بر اینکه در دو ماه مذکور در کارگاه شاغل بوده‌ام و حقوق دریافت کرده‌ام، آیا می‌توانم از مقرری بیمه بیکاری استفاده کنم؟

در سنوات قبل اگر بین سابقه احراز شده بیمه‌شده بیکار و تاریخ اخراج او فاصله زیادی ایجاد می‌شد، برقراری بیمه بیکاری ممکن نبود، اما اخیراً سازمان تأمین اجتماعی در راستای مساعدت به بیمه‌شدگان اعلام کرده؛ چنانچه بین سابقه احراز شده بیمه‌شده و تاریخ اخراج او حداکثر یک ماه فاصله باشد، شعبه تأمین اجتماعی به استناد رأی مراجع اداره کار، قرارداد کار بیمه‌شده و یا تاریخ بیکاری مندرج در معرفی نامه اداره کار، نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه با فاصله ایجاد شده اقدام می‌کند. بعد از وصول یا قطعی شدن آن، مدت مذکور به سابقه بیمه‌شده افزوده شده و مقرری بیمه بیکاری برقرار می‌شود. حال اگر فاصله بین آخرین سابقه پرداخت حق بیمه بیمه‌شده و تاریخ اخراج او بیش از یک ماه (مثل شما) باشد، بیمه‌شده ابتدا باید بر اساس بخشنامه (رسیدگی به ادعای سابقه بیمه‌شدگان) با ارائه مدارک و مستندات موجود، با مراجعه به واحد نام‌نویسی شعبه تأمین اجتماعی و تکمیل فرم مربوطه، درخواست بررسی سابقه کند. چنانچه بعد از طی مراحل قانونی، سابقه مورد ادعای بیمه‌شده احراز و حق بیمه دوره مربوطه وصول و یا قطعی شود، بیمه‌شده می‌تواند از مقرری بیمه بیکاری استفاده کند.

بیمه‌شده شاغل در یک کارخانه قطعه‌سازی لوازم اتومبیل هستم. پدرم از دنیا رفته و مادرم ۵۴ سال و شش ماه سن دارد. او بیمه‌شده زنان خانه‌دار (بدون در مان) است. آیا می‌توانم ایشان را که بیمه‌شده تأمین اجتماعی است تحت تکفل خود قرار دهم تا از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی بهره‌مند شوم؟

والدین بیمه‌شده در صورتی مجاز هستند تحت تکفل فرزندان خود قرار گیرند که بیمه‌شده و یا مستمری بگیر تأمین اجتماعی نباشند. البته طبق بخشنامه جدید، بیمه‌شدگان زنان خانه‌دار از این قاعده مستثنی شده‌اند. چون سن مادرتان کمتر از سقف سنی مجاز است، پس از شش‌ماه که به ۵۵ سال تمام برسد چنانچه تحت کفالت بودن او توسط شما از سوی بازرسی فنی شعبه احراز شود، می‌تواند تحت تکفل شما قرار گیرد و از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی استفاده کند.

برای ارائه تقاضای تحت تکفل قرار دادن پدرم، شعبه تأمین اجتماعی از پذیرش حضوری درخواست من برای این کار خودداری و اعلام می‌کند باید از طریق سامانه خدمات غیر حضوری اقدام کنم. چرا این‌طور است؟

اقدام شعبه طبق مقررات جاری است. سازمان تأمین اجتماعی اخیراً اعلام کرده درخواست کفالت والدین و شوهر بیمه‌شده زن و فرزند مذکر از کار افتاده، صرفاً به‌صورت غیر حضوری و از طریق سامانه (es.tamin.ir) انجام می‌گیرد. شعب مربوطه از پذیرش حضوری منع شده‌اند، اما چنانچه درخواست کفالت بعد از فوت بیمه‌شده اصلی باشد، به‌صورت حضوری و غیر حضوری انجام می‌گیرد.

مالک یک ساختمان ویلایی قدیمی هستم و تصمیم دارم با تخریب آن آپارتمان چند طبقه بسازم. قبل از شروع عملیات ساختمانی، در زمان تخریب ملک، برای کارگری که با لودر کار می‌کرد حادثه‌ای رخ داد. بلافاصله او را جهت اقدامات اولیه به مرکز درمانی انتقال دادیم. با توجه به در دست اقدام بودن اخذ پروانه ساخت آپارتمان و اینکه کارگر حادثه دیده، بیمه‌شده کارگر ساختمانی است، آیا حوادث زمان تخریب ساختمان برای کارگر ساختمانی ناشی از کار تلقی می‌شود؟

بله، در مواردی که انجام کار ساختمانی مستلزم اخذ پروانه از مراجع مربوطه است، اما مالک ساختمان هنوز نسبت به اخذ یا تمدید آن اقدام نکرده، اگر برای بیمه‌شده کارگر ساختمانی دارای کارت مهارت فنی که تا تاریخ حادثه نسبت به پرداخت حق بیمه مربوطه اقدام کرده، در حین کار اعم از ایجاد، توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و یا تخریب (مثل ملک شما) حادثه‌ای رخ دهد، پس از اینکه در مهلت مقرر گزارش حادثه توسط مالک به تأمین اجتماعی اعلام شود بررسی حادثه ناشی از کار در زمان تخریب ساختمان امکان‌پذیر است.

طبق نظر به کمیسیون پزشکی تأمین اجتماعی به علت حادثه ناشی از کار، از کار افتاده کلی شده‌ام و قرار است مستمری از کار افتادگی کلی برای من برقرار شود. با توجه به اینکه مناهل و دارای سه فرزند هستم، چون همسرم شاغل است آیا غیر از حق اولاد، کمک‌هزینه عائله‌مندی نیز به من تعلق می‌گیرد؟

بله، داشتن همسر شاغل و یا مستمری بگیر، مانع از پرداخت کمک‌هزینه عائله‌مندی به مستمری بگیر مرد نمی‌شود.

بعد از دو ماه و اندی که سابقه من به ۲۰ سال تمام می‌رسد، تصمیم دارم با ۶۱ سال سن درخواست بازنشستگی کنم. همچنین سه فرزند دارم که دو نفرشان فرزند حقیقی و سومی یک پسر ۱۰ ساله و فرزند خوانده‌ام است. آیا به فرزند خوانده نیز حق اولاد تعلق می‌گیرد؟ ضمناً اگر من قبل از پایان امسال تقاضای بازنشستگی کنم، مشمول افزایش حقوق سال آینده (موضوع ماده ۹۶ قانون تأمین اجتماعی) خواهم بود؟

در اجرای قانون حمایت از کودکان بی سرپرست و بدسرپرست مصوب سال ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی، کودک و نوجوان تحت سرپرستی بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران جزء عائله تحت تکفل آنان محسوب شده و از زمان قرار سرپرستی آزمایشی از کلیه حمایت‌های مندرج در قانون تأمین اجتماعی از جمله حق اولاد مثل سایر فرزندان حقیقی برخوردار می‌شود. لازم به یادآوری است که قبلاً سقف پرداخت حق اولاد تا سه فرزند بود، اما سازمان تأمین اجتماعی طی بخشنامه‌ای در اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۲ اعلام کرده در اجرای ماده (۷۳) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت محدودیت مربوط به پرداخت کمک‌هزینه اولاد حذف شده است. همچنین اگر طبق ضوابط مربوطه با تقاضای بازنشستگی شما قبل از پایان سال جاری موافقت شود در سال آتی مشمول افزایش مستمری موضوع ماده (۹۶) خواهید بود.

اقتصاد آنلاین
 ATIYE ONLINE NEWS AGENCY

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی